Eesti-Ma Rahwa

Kalender/

ehk A. 4292.

Aast-Raamat

1736.

Aasta peäle pärrast meie

Issanda Jesusse Kristusse

Sündimist.

Tallinnas

Trükkis Joan Köler.

Önnistawa JEsusse Kristusse sündimisse aastal . . . 1736

Pärrast ma-ilma lomist 568.
Pärrast wee-upputamist 4029
Pärrast trükkimisse tousmist 296
Pärrast Lutterusse öige Usso ülleswötmist 219

Pärrast meie armolissema Keisri ning Sure Wraua ANNA JOANNOWNA Sündimist 43
Pärrast temma wallitsemist 7

Pühha Päwa Märk D C
Joulo ning Paasto wahhel on 10 terwet näddalat ning 3 päwa.

Nende Märkide selletaminne.

- ● Noor ku.
- ☽ Essimenne werendeel.
- ● Täis ku.
- ☾ Wiimne werendeel.
- ✠ ✠ Hea aadrid lasta.
- ✠ Hea kuppo lasta.
- ∴ Hea arstimisse rohto wötta.
- ✠ Hea külwada ning istutada.
- ✠ Hea lapsi woeretada.
- ✠ Hea juuksi leikata.
- ✠ Sedda/ mis pitkaliste peab kaswama.
- ¬ Hea puid raiuda hone tarwiks.
- ⌐ Ahjo tarwiks.
- p. pärrast.
- p. l. pärrast lounat.
- z. l. enne lounat.
- p Pühha.

1 Neäri
2 Abel / Set
3 Enok

Jesus aita!
kell. 2. w.
päwa pais-

Jumala Sanna ehk Piibli-Ramato teised tükkid.

Jesusse Ristimisest / Matt. 3/1.

4 D P. p. Neäri
5 Simeon
6 3 Kunn. P.
7 Julianus
8 Errard
9 Peatus
10 Paawli p.

tus / pehme / tuline / kül- maga / weel ✠ ⚔ hästi tuline ilm /
☽ kell. 7. w.

Teisest Mosese Ramatust.

Kui Josep Jakobi poeg omma ühheteistkümne wennaga Egiptusse-male sai ärraswrnud / siis hakkas Israeli sahwas wägga siggima / nenda et se uus kuningas / mis Josepist ei teädnud / hakkas kartma / ehk Is-

Jesus 12 aastat wanna / Luk. 2.

11 D 1 P. p. 3 K. p.
12 Rein
13 Hilaar
14 Weliks
15 Maurits
16 Markellus
17 Tõnnisse p.

hea pehme ja waik- ne ilm / kesk- ✠ ∴ minne tal- we ilm /
● k. 5. e. l.

raeli-rahwas wahhest wottaksid waenlase pole heita ja koggone sealt maalt ärramisma. Kawwalussega piddid Egiptusse rahwas siis teisi kautada ; kül nemmad pannid nende üllemakso-üllewatajaid / need piddid neid sure hirmoga taggasundima / ja kange teoga

Pulm Kana Linnas / Joan. 2/1.

18 D 2 P. p. 3 K. p.
19 Sara
20 Wabo Seb.
21 Agneet
22 Wintsent
23 Emerents
24 Timoteus

nattoke sel- ge ja hea ilm / külm / selge ja willo
☾ k. 10. öht.
✠ —

Piddali-ning kutõbbisest / Matt. 8.

25 D 3 P. p. 3 K. p.
26 Polikarp
27 Krisostom
28 Karel
29 Samel
30 Adelgund
31 Wirgiil

Paul ü. p. tuline / sum- mes on ilm / heitlik / ✠ külm / pilwine
● k. 9. öht.

Iznel selle ku päwal tousep päitse kello 8. ning ühhe pole tundi / lähhäb alla kello 3. ning ühhe pole tundi ; pääw on pikk 7. tundi / ning se ö 17 tundi.

Jesus on Laewa peäl / Matt. 8.

1 D4 P.p.3K.p.	külmad/
2 Küünla p.	✠ selget
3 Plasius	ja kuiwad
4 Weronika	✠ kül-
5 Agata	✠ ma
6 Toorti	kahhoga
7 Rikardus	ilmad

Umbrohhust Nissus/Matt. 13.

8 D5 P.p.3K.p.	☽ k. 10. öht-
9 Apollonia	tuline ehk
10 Kolastika	✠ ∴ ✕
11 Eiwrosina	pilwine ja
12 Eilalia	resse/
13 Penignus	külm/mär-
14 Walentin	jad ilmad

Tarkaist Neitsidest/Matt. 25/1.

15 D6 P.p 3K.p.	● k. 4. p. l.
16 Juliana	head ilmad

waewama / et neil olli teggemist kül soue kallal ja teiliskiwwide kallal liñnade ehhitamisseks / ja se sunr wäija-harriminne olli ka nende kaela peäl. Agga sedda ennam neid waewati / sedda ennam neid sai ; sest Jummal piddi neid kossutama ja kaswatama omma töotusse pärrast. Kus se pahha Egiptusse-rahwa

17 Aleksander	wahhest
18 Konkordia	✠ päilik-
19 Simon Ap.	ko paistus
20 Eikarius	pilwine/
21 Esaias	heitlik ehk/

Wina-Mäest / Matt. 20/1.

22 D9 P.e.Kr.ü.	Peetr.p. ☾
23 Serenus	k. 1. warr.
24 Kargam.p.	pissut sel-
25 Maddikse p.	get ilma/
26 Wiktor	lähhäb peh-
27 Klaudius	✠ meks
28 Leander	selge/

Külwi Mehhest / Luk. 8/4.

29 ☾8 P.e.Krist. üllest.

nou ei aitand/ siis wotsid nemmad teise / et kunningas piddi Ebrea-rahwa ämmad käskma keik poeg-lapsed ärratappa; agga needsammad ämmad ei teinud mitte nenda/ kui kunningas olli käsknud / nemmad kartsid Jummalat ennam kui kunningast. Nenda ei sanud

16nel selle ku päwal touseb päilik kello 7. lähhäb alla kello 5, se pääw on 10. se ö agga 14 tundi pitk.

1 Albinus	☽ k.4. p.l.	se pahha nou
2 Simplisius	hästi soe	ka mitte korda;
3 Kunigund	ilm / kesk-	sedda rahwast
4 Adrian	minne/	sai ikka ennam
5 Wokas	tuline	ja ennam. Siis
6 Kotwrid	pisfut	katsus kunnin-
Kristusse kannatamissest/ Luk. 18.		gas Warao
7 C Paasto P.	pilwine/	weel teist wisi
8 Siprianus	pärrast	sedda asja / ja
9 Paasto p.	☽ k.10.w. Ö	käskis keik
10 Tuhka p.	ja pääw üh-	poeglapsed jök-
11 Konstantiin	he pitkus	ke wissata.
12 Kregoor	selge külm/	Sedda käsko
13 Ernestus	✠ uddu-	möda teggi siis
Kristusse kiusamissest/ Matt. 4.		ka üks mees Le-
14 C 1 P. Paast.	ne lähhäb	wi suggust Am-
15 Longinus	selgemaks/	ram nimmi / se-
16 Kabriel	● k.1.warr.	samma piddi
17 Kert	pehme/	wimaks ommeti
		omma poia [illegible]
		jökke pannema,
		et ta kül kolm

18 Patriitsius	kaunid	kuud tedda olli
19 Josep	kewwade	warjule hoid-
20 Matrona	ilmad	nud ; agga ta
Kananea Naesest / Matt. 15 / 21.		teggi nenda; ta
21 C 2 P. Paast.	ilm seisab	panni tedda üh-
22 Rawa-el	ikka hästi	he lacka sisse/
23 Teodoor	☾ k.5.w.	mis hästi piggi
24 Kasimir	ilm lähhäb	ja waigoga tör-
25 Paast. Mar.	korda /	watud / ja satis
26 Emanuel	✠ weel	sedda nenda kör-
27 Kustaw	ikka hästi	kiatte sisse / ja
Sest Kurratist waewatud/ Luk. 11.		selle lapsokesse
28 C 3 P. Paast.	soe kew-	ödde piddi jöe
29 Eitak	✠ wade	äre jäma seis-
30 Adonias	✠ ilm/	ma. Önneks
31 Teto	☽ k. 9. e. l.	tulli Warao
		tüttar ennast
		jöe äre pesse-
		ma; kui ta sed-

Jonel selle ku päwal touseb päilik kello 6. lähhäb alla kello 6. se pääw on 12. se ö 12. tundi pitk.

1 Teodora	tuline wah-
2 Kristian	hest / pilwe-
3 Werdinand	dega ja heit-
5000 Mehhe Söötmiss. Joh. 6/1.	
4 ☾4 P. Paasto	lik tuline/
5 Maksimiin	✠ hästi
6 Kölestiin	✠ selge
7 Aron	☽ k. 6. p. l.
8 Liborius	ja sojad il-
9 Pogislaus	mad wah-
10 Etsekiel	✠ hest
Jesust kiwwid: lobit: Joan. 8/46.	
11 ☾5 P. Paast.	siggitawad
12 Julius	ilmad ehk
13 Justiin	✠ ☠
14 Kunni pääw	● k. 11. w.
15 Olimpia	wihma ook-
16 Kasirus	tega ja
17 Rudolw	tulega/

da laekast sai nähha / läkkitas temma omma tüdrukko senna sedda ärratoma; kui ta sedda lahti wottis/näggi ta ühhe illusa lapsokesse sees ollewad mis nuttis / ta heitis siis armo selle lapsokesse peäle ja wottis sedda ennesele kaswadikkuks / ja satis temmale ammi / mis selle lapsokesse omma emmaisse olli; se wiis se lapse / pärrast

Krist. Sissefõitmissest / Mat. 21.	
18 ☾6 P. Paast.	lähhäb kül
19 Timon	korda / soe
20 Sulpitsius	tuline ja
21 Adolaar	☾ k. 10. öht.
22 Suur 4 p.	Lichno-Lip.
23 Suur Rede	Jürri p.
24 Albert	hästi soe
Kristusse üllestousm. Mark. 16/1.	
25 ☾1 Pühha	Markus
26 teine pühha	ilm / weel
27 kolm. pühha	sojad ja
28 Witalis	selged il-
29 Tule ✠ p.	● k. 11. öht.
30 Erastus	mad ikka/

kui ta olli kangemaks sanud/ jälle Warao tütre jure / se wottis sedda last siis koggone ennesele poiaks / ja panni temmale nimme Moses.

Et kül sesamma Moses kui kunninga laps sai öppetud ja petud / ei olnud ommeti se ello mitte ta mele

12nel selle ku päwal touseb pätlik pole tundi pärrast kello 4. ning lähhäb alla pole tundi pärrast kello 7. pääw on pitk 15. ning se ö 9. tundt.

1	Wolbri pääw	wägga soe

Kinnipandud Uttsist/ Joan. 20/19.

2	C1 P.p.üll.	koue ogud/
3	✝ Leidminne	tuline/ läh-
4	Wlorian	häb parre-
5	Kottard	maks ja
6	Aggäus	hästi
7	Tomikilla	☽ k. 12. öht.
8	Tanislaus	felgeks

Heast karjatsest/ Joan. 10/11.

9	C2 P. p.üll.	pilwine ja
10	Kordian	willude
11	Parnabas	tuultega
12	Nero	feggatud
13	Serwatsius	● k. 9. öht.
14	Kristiern	wahhest
15	Sowwi	✝ ∴ ☠

ürrikesse aia pärrast/ Joan. 16/16.

16	C3 P.p.üll.	weel tuline
17	Jodokus	ilm

pärrast; sepärrast läks ta/ kui ta fureks täieks mehheks sanud/ omma wendade jure neid katsma/ ja sai siis hende raske tö ka nähha. Sel aial juhtus se/ et üks Egiptusse-mees ühhe Ebrea-mehhe peksis. Mosesse meel sai sepärrast haigeks/ ja löi se Egiptusse-ma mehhe mahha ja mattis tedda liwa sisse. Teisel päwal läks temma ta wälja/ ja näggi

18	Erik	✝ soe
19	Potentiana	wihma ook
20	Sibilla	rega ja
21	Prudentsia	☾ k. 4. p. l.
22	Emilia	hea ilm

Krist: ärraminnemise sest/ Joan. 16.

23	C4 P. p. üll.	seisab heaks
24	Ester	pisfut soja
25	Urwan	✝ ∴
26	Eduard	ning kuiw/
27	Ludolw	weel hea
28	Willem	ilmoke
29	Maksimiin	☉ k. 9. war.

Digest pallumise sest/ Joan. 16/23.

30	C5 P. p. üll.	heitlik
31	Petronell	ilm/

kaks Ebreameest teine teisega riidlewad; temma ütles siis selle wastokel süüd olli; miks sa omma liggimesse peksad? se üllekohtone agga hakkas ta wastoräkima ja ütlema: kes sind meie ülle kohtomoistiaks pannud/ kas sa mötled mind kanenda ärratappa/ kui sa se E-

8mal selle ku päwal touseb päitik pole tundi pärrast kello 3. ning lähhäb alla pole tundi pärrast kello 8. pääw on pikk 17. tundi/ se ö aggas 7 tundi.

1 Kotskal	ilm on	giptusse-mehhe
2 Marsel	summes/	ärratapsid ?
3 Suur ✠ p:	koue mür-	Sest sai ta teä-
4 Tarius	ristaminne	ta / et se assi jo
5 Poniwaatsius	☽ kell. 5. w.	ülles ilmund ;
Römustajast/Joan.15.ning 16.		sepärrast läks
6 C 6 P. p. üll.	hea selge	ta pelgo Midi-
7 Lukreets	✠ ✕ ∴	ani-male ja sai
8 Medardus	ja soe ilm	selle Ma prees-
9 Parnimus	pissut tuult	tri Jetro jure;
10 Wlawius	keige pit-	selle tütre Sip-
11 Parnabas	kem pääw/	pora wottis ta
12 Pasilides	● k. 8. war.	pärrast ennesele
Pühhast Waimust/ Joan.14/23.		naeseks / ja isse
13 C 4 pühhe	päilikko	käis ta seäl lam-
14 teine pühhe	paistus	bus.
15 kolmas püh:	ilm on sad-	ühhel päwal
16 Justina	damisse	alas ta omma
17 Vikander	peäl tuisone	karja körwe tah-
		ha Horebi
		Jummala mäe
		jurt / siis näitis

18 Homerus	päilikko	Jehowa Inge-
19 Kerwasius	paistus	ennast temmale
Jesus ning Nikodemus/ Joan. 3/1.		tulle-lekes kib-
20 C 3 ain. J. P.	☾ k. 9. e. l	bowitsa poä-
21 Rahel	hea sui-	sast / ja ta näg-
22 Ahkaatsius	ilmoke/	gi sedda poäsast
23 Pasilius	✠ ∴	kül pöllewad/
24 Jani pääw	tulleb wih-	agga ei se pöl-
25 Webron	✠ ma	lend mitte ärra.
26 Jeremias	ehk wahhest	Kui Moses siis
Rikkast Mehhest/ Luk. 16/19.		piddi sedda im-
27 C 1 P. p. 3a. J.	● k. 6. p. l.	met minnema
28 Josua	hästi	waatma / siis
29 Peter Paul	sojad	hüdis Jummal/
30 Lutsi	ilmad/	kes seälsammas
		olli / temma
		wasto : Moses/
		ärra tulle mitte

11ne selle ku päwal touseb päilik 3. werendel ning 1 kolmat ossa werendelist pärrast kello 2. lähhäb alla 2. kolmat ossa werendelist pärrast kello 9. Pääw on pitk 18. tundi 1. werendeel ning 1 kolmat ossa werendelist. ö agga 5. tundi 2 werendeli ning 2 kolmas ossa werendelist.

1 Teobald	koue-ogud	seie liggi / peäs-
2 Heina Mar.	tulega seg-	ta ommad jal-
3 Kornelius	gatud	lad enne ärra-
Surest Öhtosömenaiast / Luk. 14/16.		sest siin on üks
4 C 2 P p. 3a. J.	☽ k. 10. e. l.	pühha Ma.
5 Anshelm	saab jälle	Pärrast ütles
6 Hektor	selgeks ja	ta weel temma
7 Temetrius	heaks	wasto: Minna
8 Kilian	✠ ✕ ∴	ollen Abraha-
9 Sirillus	sui-il-	mi / Isaaki ja
10 Israel	maks /	Jakobi Jum-
Kaddunud Lambast / Luk. 15/1.		mal / ma ollen
11 C 3 P. p. 3a. J.	● k. 8. öht.	omma rahwa
12 Hinrik	koera-ku	willetsust näi-
13 Marreta p.	algminne	nud / mis neil
14 Ponawentur	✠ soe	Egiptusse-maal
15 Ap. Jaggam	wihma-	on / ma ollen ka
16 Hilariin	saddo / saab	nende kissenda-
17 Aleksi	selgeks	mist kuulnud /
		sepärrast ollen
		ma mahhatul-
		nud neid Egip-
		tusse rahwa

Olge armolissed / Luk. 6/36.		käest ärrapeäst-
18 C 4 P p. 3a. ino Jumm. P.		ma ja neid wi-
19 Ruwwina	✠ pis-	ma sinna ülles
20 Elias	☾ k. 1. ösel	ühhe hea ja
21 Taniel	wine ja	laia male / mis
22 Mar. Magd.	wihmane	pima ja met jo-
23 Apollinaar	✠ ✕	seb; sepärrast
24 Kristiin	pissut soja	tahhan ma sind
Rohkest kallasagist / Luk. 5/1.		Warao jure läk-
25 C 5 P p. 3a. J.	Jakobi p.	kitada sedda ku-
26 Anna	weel soe	lutama / ja sin-
27 Marta	○ k. 2. war.	na pead mo
28 Pantaleon	wihma	rahwast seält
29 Olowi pääw	ooktega	ärrasaatma.
30 Abdon	saab jälle	Kül Moses pü-
31 Kerman	selgeks	dis sest asjast
		lahti sada / kül
		ta ütles: mis
		mees minna

15nel selle ku päwal touseb päilik pole tundi pär- rast kello 3. lähhäb alla pole tundi pärrast kello 8. pääw on pitk 17 tundi / ning se ö 7. tundi.

Wariseride öigussest/ Matt. 5.

1	☾6 P.p.3a.J.	Pen.wang.
2	Hannibal	☽ kell. 2.p.l.
3	Eleasar	hea ja soe
4	Tominikus	sui-ilm
5	Oswald	✠ ∴ ✕
6	Sikstus	wihma
7	Tonatus	saoga

4000 Mehhe söötmissest/ Mark. 8.

8	☾7 P.p.3aino	Jumm.P.
9	Romanus	ilm seisab
10	Lauritse p.	● k. 11. e.l.
11	Herman	⊜ nenda
12	Klara	koera ku ots
13	Hildebert	pärräst soe
14	Eusebius	✠ ilm

Walle Prohwetidest/ Matt. 7/15.

15	☾8 P.p.3a.J.	M.Taew.
16	Isaak	lähhäb kor-
17	Pilibald	da/ tuul/

ollen/ et ma pean Warao jure minnema/ ja et minna pean Israeli rahwast seält maalt wäljawima? Agga Jummal ütles: Minna tahhan töeste sinnoga olla. Ei Moses tahtnud weel mitte; kül ta küsfis Jummala nimme järrele/ kül ta ütles/ et Israeli rahwas ei piddand tedda mitte uskma. Agga Jummal ütles omma nimme temmale/ ja andis

18	Leno	☾ k.2.p.l.
19	Sebald	✠ ∴ ✕
20	Pärend	ressedad
21	Rut	ilmad

üllekohtusest Maiapiddajast/ Luk. 16.

22	☾9 P.p.3aino	Jumm.P.
23	Sakäus	winge tuul
24	Pärtlj p.	wihm ja
25	Ludwik	● k. 10. w.
26	Ireneus	tuisk / pär-
27	Käphard	rast saab
28	Aukustiin	selgemaks/

Jerusalem: ärrarikmissest/ Luk. 19.

29	☾10 P.p.3a.	Jo.Hukk.
30	Penjamin	✠ heitlik
31	Rebekka	ja willo

temmale ka melewalda kolm immetähte tehha/ kui rahwas ei piddand mitte wotma tedda uskuda. Essimenne immetäht piddi se ollema/ et ta piddi omma keppi mis ta käes/ mahha wiskma/ siis piddi se mauks sama; piddi ta selle sabbasse jälle kinnihakkama/ siis piddi se jälle

14nel selle ku päwal tauseb pätlik 3. werendelt pärrast kello 4. ning lähhäb alla 1 werendeel pärrast kello 7. pääw on pitk 14. ning üks pool/ ö aggas 9. ning üks pool tundi.

1 Ekidius
2 Elisa
3 Manwetus
4 Teodosia

☽ k. 3. war. ✠ ∴ selge ja hea ilmoke/

Wariserist ning Tölnerist / Luk. 18.

5 C 11 P. p. zaino Jumm. P.
6 Magnus
7 Regina
8 Mar. Sünd.
9 Pruno
10 Sostenes
11 Eobald

✠ pissut soja ilma ✠ tuline ● k. 4. w. ressе ilm/ ○ n. pääw

Kurotist ning keletumast / Mark. 7.

12 C 12 P. p. za. J:
13 Amatus
14 ✠ üllendam.
15 Nikodemus
16 Eiwemia
17 Lampert

ühhe pitkus pilwine ja uddune/willo ja märg ✠ ilm/ ☾ kell. 2. w.

keppiks sama. Teine immetäht piddi se ollema: Kui ta omma kät piddi poue pistma/ ja seält wälja wotma / siis se piddi piddalitöbbiseks / lummekarwaseks sama / ja kui ta jälle sedda piddi poue pistma / siis se piddi jälle nenda sama kui ta mu lihha. Kolmas immetäht piddi se ollema / et kui ta piddi wet jöest Ma peale wallama / siis

18 Titus

ehk tuline

Preestrist ning Lewitist / Luk. 10/23.

19 C 13 P. p. zaino Jumm. P.
20 Wausta
21 Matteus s. p.
22 Maurits
23 Hoseas
24 Robert
25 Kleowas

✠ soe ja wihmane selge ilmo- ◑ kell. 6. p. l ke ehk / tu- ✠ line

Kümnest Piddalitöbbisest / Luk. 17.

26 C 14 P. p. zaino Jumm. P.
27 Adolf
28 Wentsel
29 Mihkli p.
30 Hieronimus

ja tuisone/ wihm / soe selge ilm/ ☽ k. 5. p. l.

piddi se werreks sama. Ei wotnud Moses sedda asja weel mitte ette / ta katsus weel/kas ta piddi sest tahti sama; sepärrast ütles ta: Jehowa ei ma polle sannakas mees/ mul on kange keel. Agga Jummal ütles jälle temma wasto: Minne sinna agga / ma tahhan so suga

12nel selle tu päwal tousеb päitse kello 6. ning lähhäb alla kello 6. Se pääw on pikk 12. ning se ö ka 12. tundi.

1	Wolmar	soe ja
2	Wolrad	selge

Mammonast / Matt. 6 / 24.

3	C 15 P. p. zaino Jumm. P.	
4	Wrantsiskus	saab uddu-
5	Wriidbert	seks ja res-
6	Wides	✠ se-
7	Amalia	daks selge
8	Karitas	● k. 10. öht.
9	Tionisius	ilm / willo

Na-ina Liñna Surnust / Luk. 7 / 11.

10	C 16 P. p. zaino J. P.	
11	Burkard	keskminne /
12	Walwriid	✠ tuli-
13	Angelus	ne / pilwine
14	Kalikstus	ja kuiw
15	Häddo	✠ ilm /
16	Kallus	☾ k. 12. loun.

Wee-többisest / Luk. 14.

17	C 17 P. p. zaino J. P.	

olla ja sind öppetada mis sa pead räkima / ja need sannad pead sa omma wenna Aaroni suhho pannema / se peab sinno assemel rahwa wasto räkima / ja minna tahhan teid möllemad öppetada / mis teie peate teggema. Ei siis woinud Moses ennam wasto seista / ta läks siis omma äia Jetro jure ja andis sedda temmale teäta / et ta piddi E-

18	Lukas	pissut tuult
19	Luutsius	ilm on sum-
20	Wendelin	mes ja
21	Ursel	märg ehk
22	Kordula	✠ res-
23	Sewerin	☽ kell. 4. w.

Suremast Käsust / Matt. 22 / 34.

24	C 18 P. p. zain. Jumm. P.	
25	Krispiin	✠ sedad
26	Amandus	✠ ja
27	Kapitolin	pilwised il-
28	Sim. Jud.	✠ mad
29	Engelhard	tulega
30	Absolon	☽ k. 11. e. l.

Lutöbbisest / Matt. 9 / 1.

31	C 19 P. p. zaino Jumm. P.	

giptusse - male minnema ommad wennad katsma; ta äi laskis tedda ka rahhoga misina; ta läks siis omma naese ja kahhe poiaga ärra / kep peus misga Jummal olli käsknud need immetähhed tehha. Sai ta nenda tee peäle sanud / siis tulli temmale se kiusatus / et

16ne selle ku päwal touseb päillik pole tundi pärrast kello 7. ning lähhäb alla pole tundi pärrast kello 4. se pääw on pitk 9, se ö agga 15. tundi.

1 P. Meeste p.	uddone
2 Hinge p.	kůlma kah
3 Malakias	hoga ja
4 Oit	✠ tuul
5 Plandina	tega / selge
6 Lenard	✠ ♎ ♓
Pulma Ridest / Matt. 22 / 1.	
7 C 20 P. p. 3a. J.	● k. 3. p. l.
8 Klaudius	winge tuul
9 Teowilus	kuiwad il-
10 Mart. Lut.	mad / hea
11 Mart. Piisk.	✠ talwe
12 Jonas	ilm wah-
13 Arkadius	✠ hest
Kunninga mehhe Poiast / Joan. 4.	
14 C 21 P. p. 3a.	☾ k. 9. öht.
15 Leopold	✠ kui
16 Ottomaar	wad ilmad
17 Alwäus	kahhutab

Jummal tedda piddi tapma se sü pärrast / et ta lapsed ei olnud ümberleikatud; ta naene wottis siis kiwwist-nugga ja leikas need poiad ümber / siis sai ta rahhoga Egiptusse-male mikina; Sippora agga omma poia Kersoni ja Elieseriga on siis kül taggasi läinud Midiani Male. Kui Moses Egiptusse-ma pole minnes Jum-

18 Kelasius	✠ uddo-
19 Liso	ne kůlma
20 Amos	kahhoga
Wiimsest Kohtust / Matt. 25 / 31.	
21 C 22 P. p. 3a.	☽ k. 4. p. l.
22 Alwonsus	✠ hästi
23 Klement	selge / peh-
24 Josias	✠ me /
25 Kadrina p.	kůlma
26 Konrad	kahho
27 Pusso	♈ pilwine
Kristusse sissesöitmissest / Matt. 21.	
28 C 1 Kr. Tull. P.	kuiw ilm
29 Eberhard	☽ k. 8. war.
30 Anders	ja pehme

mala mäe jure sai / tulli ta wend Aaron ta wasto / ja se sai temma käest kuulda ja teäta / mikspärrast ta olli Jummalast läkkitud.

Nemmad möllemad läksid pärrast Israelirahwa wannematte jure / siis hakkas Aaron neile üllesräkima keik mis Jehowa Mosesse wasto rä-

9mal selle ku päwal touseb päilik pole tundi pärrast kello 8. ning lähhäb alla pole tundi pärrast kell. 3. pääw on pitt 7. se ö aggas 17. tundi.

1 Arend	kůlmetab	ginud / ja teggi
2 Kandidus	ilm on	ka need imme-
3 Agrikol	wägga tui-	tähhed nende
4 Parbo	✠ sone	silma ees ; siis
Tähhed enne wimist Päwa / Luk. 21.		wötsid rahwas
5 C 2 Krist. Tull. P.	weel	neid uskuda / ja
6 Niggolas	on kůlm tu-	kummardasid
7 Agata	● k. 6. war.	peaga ja heitsid
8 Mar. Sam.	lega / ilm	silmili mahha
9 Juhkam	on tuisone /	Jummalat tän-
10 Judit	keige lůh-	nades. Said
11 Parsabas	hem pääw /	Moses ja Aa-
Joannes Wangitornis / Matt. 11.		ron rahwaga
12 C 3 Krist. Tull. P.	peh-	räginud / siis
13 Lutsi	me / ker-	läksid nemmad
14 Nikasius	☾ k. 5 war.	Egiptusse - ma
15 Joanna	pakkane	kunninga jure
16 Albina	kůlm lum-	ja ütlesid tem-
17 Ignaatsius	me-tortega	male / et Jeho-
		wa Israeli
		Jummal olli
		käsknud / et ta

18 Kristow	tuline	piddi temma
Joannesse Tunnistussest / Joan. 1.		rahwast lasta
19 C 4 Krist. Tull. P.	kůlm	körbe minna / et
20 Abraham	lähhäb	need saaksid seal
21 Tomas	● k 6 war.	pühhi piddada.
22 Peata	kangemaks	Kui Warao sed-
23 Wiktoria	✠ sel-	da sai kuulnud /
24 Adam / Ewa	✠ ge	siis sai ta ni
25 Joulo Püh.	ilmaga	kurjaks / et ta
Prohwetide kaymissest / Matt. 23.		ütles : Kes on
26 C 2 Joulo P.	ösel on	Jehowa / kelle
27 Kolmas P.	kange	sanna ma pean
28 Süt. Last.	kůlm kah-	kuulma / et ma
29 Noa	☽ k. 6. war.	sedda Israeli
30 Tawet	hoga tulleb	rahwast pean
31 Silwester	aasta Ots.	laskma ärra-
		minna? ei ma
		tunne sedda Je-
		howa mitte / ei

10ne selle ku päwal touseb päilik 2 kolmat ossa werendelist pärrast kello 9. n. lähhäb alla 3 werendeli n. 1 kolmat ossa werendelist pärrast kello 2 se pääw on pitk 5 tundi / 2 werendeli n. 2 kolmat ossa werend. Se ö aggas 18 tundi 1 werendeel n. 1 kolmat ossa werend.

tahha minna ka sedda rahwast mitte lasta ärraminna. Teised räägisid kül ülles; kuida se luggu olnud, kui Jummal neid olli käsknud kunninga jure minna; agga kunningas holis kaks sest; ta laskis need üllewatajad kutsuda ja käskis, et Ebrea rahwale ei piddand ennam ölgi antama teiliskiwwide tarwis, ta käskis neid isseennestele sedda sata, ja ommeti ni palio kiwwa igga päwa walmistada kui ennegi, kui neile kunninga polest öiled ollid antud.

Et kül Moses ja Aaron rahwa nurrisemisse pärrast Jummala käskimisse peale jälle Warao jure läksid ja rahwa pärrast räkisid, Aaron ka omma keppiga sedda imneteggo teggi mis Jummal käsknud, siisgi ei tahtnud kunningas rahwast mitte ärralasta, sest et noiad seddasamma ka moistsid tehha, agga nenda et Aaroni kep nende teiste keppid, mis ka madduks sanud, keik ärranelas.

Siis laskis Jummal Egiptusse rahwa ja Ma peale tulla kümme nuhtlust, et kunningas piddi sedda wisi weel ümbermötlema, ja Jummala sanna wotma kuulda, et ta Israeli rahwast lasseks ärraminna. Esimenne nuhtlus olli se, et Aaron keppiga jökke löi, siis sai wesst keikis paikus werreks, kallad surrid keik ärra, ja jöggi hakkas nenda haisema, et Egiptusse-rahwas ei woinud teps sest jua. Et nüüd noiad omma kuntsiga moistasid sedda ka tehha, siis jäi kunninga südda ikka kowwaks, ja ei lasknud polegi Israeli rahwast ärraminna; ei ta pannud sedda nuhtlustke tähhele. Siis tulli teine nuhtlus, se olli se, et kui Aaron keppiga löi keige wee ülle mis seal maal, et keik wesst ni palio konne wäljasatis, et need keik sedda maad ärrakatsid, ja neid keik paigad täis olli, ei seisnud nemmad ei rahwa egga kunninga kallalt rahho. Kuntsi-meh-

Siis

si-mehhed saatsid ka kül konne omma lausumisega; agga et se nuhtlus wägga kibe olli, siis piddi kunningas ommeti Mosest ja Aaronit palluma, et nemmad wottaksid Jummalat palluda, et ta omma rahwaga sest konnade häddast peäseks. Kül Moses ja Aaron saatsid sedda Jummala käest palwe läbbi; agga rahwas ei sanud ommeti mitte lahti.

Sepärrast tulli kolmas nuhtlus peäle, Jummal laskis täid tulla sesamma Ma rahwa ja lojuste peäle, kui Aaron omma keppiga Ma pörmo löi, sest keik se pörm sai täiks. Täid ei woinud kuntsi-mehhed ommeti mitte sata omma lausumistega, isse nemmad piddid Warao wasto üttelma: Se on Jummala sörm. Ei sanud se läbbi ka mitte kunninga südda pehmemaks, ta jäi nenda kui enne kowwaks. Neljas nuhtlus tulli se sü pärrast sinna Ma peäle, Jummal nuhtles sedda pahha lin-

dude

dude seltsiga. Mosesse ja Aaroni palwe läbbi sai se Ma jälle sest lahti, Warao agga teggi ta omma süddame kangeks ja ei lasknud rahwast paigastke ärraminna.

Wies nuhtlus tulli siis se järrele, et Egiptusse-rahwa lojuksed ärrasurrid, ja Israeli-rahwa lojussist ei surnud karwa. Sest ei holind kunningas ka mitte, ta südda jäi weel ikka kangeks; sepärrast tulli kues nuhtlus. Se olli se, et Moses ja Aaron piddi ahjust tahma wotma ja Moses piddi sedda wasto taewast wiskama; sai se tehtud, siis sai se paiseks, williks mis üllesaias innimeste ja lojuste külge. Ja nenda ei wotnudke Warao Jehowa sanna kuulda. Seitsmes nuhtlus sai siis Egiptusse-rahwa kätte; Jummal laskis pitkse mürristamisega wägga rasket rahhet saddada, mis innimesed ja lojuksed ärratappis mis wäljal ollid, ja keik rohhud löi ta mahha, ta murdis ka keik

puud

puud katki; agga Koseni-ma kus Ebrea-rahwas ellasid sees, jäi putumatta. Kül siis Warao tunnistas omma patto ülles ja ütles: Minna ollen sedda puhko patto teinud, Jehowa on öige, agga meie olleme omma rahwaga ödlad. Sai agga se nuhtlus möda, siis olli Warao sesamma, mis ta enne olnud, ei ta lasknud paigast-ke Israeli-rahwast ärraminna.

Mis siis muud kui Jummal piddi ueste temmale hirmo andma, ja se olli se kahheksas nuhtlus mis senna Ma peale sai: Kohhotir-susid laskis Jummal tulla, kes keik sutumaks ärrasöid mis rahhest ülle-jänud, need söid ka weel wimaks keik puud ärra, ja keik muud mis wälja peal olli. Warao hakkas kül kartma ja laskis Mosest ja Aaronit enese jure tulla, ja käskis mehhed ükspäines ärraminna; agga ei ta tahtnud mitte, et naesed, lapsed ja nende lojused piddid ka minnema.

Sai

Sai ta se nuhtlus möda läinud, siis olli Warao nou ühhesuggune, ja Jummal laskis ta süddame ka kangeks jäda. Senna järrele tulli siis üks teine nuhtlus, ja se olli se ühheksas. Jummal ütles Mosesse wasto, et ta piddi omma kät wasto taewast wäljasirrutada, siis sai sesuggune hirmus pimmedus keige Egiptusse ma peale kolm päwa, et teine ei näinud teist, ja ei tousnud ükski omma asemelt ülles; isse! 'ggu agga olli Israeli rahwaga, neil olli walget kül. Siis käskis Warao Mosest omma rahwaga ärraminna, agga lojuksed keik piddid paigale jäma. Kui ei tahtnud Moses sedda mitte, siis laskis Jummal jälle Warao süddame kowwaks minna, et ta sedda rahwast ei tahtnud mitte lasta ärraminna. Kunningas sai ka ni wihhaseks, et ta Mosesse wasto ütles: minne minnust ärra ja hoia ennast, et sa ennam mitte mo silma ette ei tulle,

):(muido

muido pead sa surma sama. Ei moistnud Moses muud ühtegi se peale wastata kui sedda: olgo se siis nenda. Sest Jummal olli enne jo temma wasto óólnud, et piddi nisuggune luggu tullema, et Warao neid piddi keik hopis laskma árraminna ja ruttuste weel pealegi neid árraajama; sest Jummal piddi weel ühhe nuhtlussega sesamma Ma peale tullema.

Se olli siis se kümnes ja wiimne nuhtlus. Mis nuhtlus se siis olli? se olli se, et keik esimessed lapsed ni hästi kunninga esimenne poeg, kui ka keigealwama mehhe laps, ja lojuste esimenne suggu ühhel ósel keik ühhest inglist said mahhalóbud, et sesuggune karjuminne ja kisendaminne siis olli, et sedda sarnast ep olle ellades olnud; agga Israeli rahwa lapsed ja lojuksed jäid ellama. Enne agga kui se sündis, olli Jummal Israeli-rahwast käsknud, et iggamees piddi Egiptusse-rahwa käest, kes nende naabred ollid, küssima hóbbe- ja kuld-riisto, mis nemmad ka rohkeste sure kartusse pärrast neile andsid; sest Jummal satis isse sedda, et Israeli rahwas teiste käest armo said. Jummal olli ka enne Israeli-rahwale loknud óólda, kuida nemmad ennast senna wasto piddid walmistama, et nende lapsed ka mitte nenda kui Egiptusse-rahwa lapsed surma ei saaks, et nemmad rahhoga saaksid sealt árraminna. Se walmistamine piddi sedda wisi ollema: Igga perremees piddi ommas maias selle ku kümnemal päwal ühhe-aastase oinikko talle wótma ja isseárranesse sedda pannema ja sellesamma ku neljateistkümnemal päwal kest päwa aeges sedda tapma, ja sest werrest wótma ja selle koia kahhe ukse piirjalla ja weelispu külge woidma, kus sees sedda siddi sódoma. Kelle koia külges siis sest werrest piddi ollema, ei senna piddand se

ingel, kes läkkitud ärratapma, ei mitte putuma, temma piddi seält mõda minnema. Mil wisil agga rahwas piddid sedda talle sõma, sedda olli Jummal ka õõlnud; nemmad piddid selsammal õsel sedda sõma, agga ei mitte kedetud, tulle äres piddi sedda sama küsetud, hapnematta leiwaga ja wihha rohtudega piddi sedda sõdama; wõ piddi iggaühhel wõõl ollema, kingad jalgas ja kep käes, otsego walmis tee peäle minnemas. Jummal olli ka käsknud, et rahwas ei piddand mitte ükspäinis sel õsel sedda wisi sõma, se piddi iggawesseks wisiks neile jäma, se wiis piddi neile sureks pühhaks ollema, seitse päwa piddid nemmad pärrast ikka neid pühhi pühhitsema ja piddama. Seep se Pasa-pühha ehk hapnematta leibade pühha hakkatus on.

Kui Israeli rahwas sedda wisi ki[illegible] Jummal olli käsknud, senna wasto ollid wal-

walmistanud, tylli ingel kest ö aeges ja tõi keik innimeste ja lojuste esimest suggu mahha, ei kunninga wannema poiale ei antudke armo. Siis tousis Warao ülles õsel ja keik temma sullased ja keik Egiptusse-rahwas, ja seäl olli suur kisendaminne; sest et ei olnud ühteainust kodda, kus ep olnud surnud sees. Kunningas kutsus siis Mosest ja Aaronit õsel ennese jure ja ütles neile, et nemmad piddid nüüd ta rahwa jurest ärraminnema keige omma seltsiga, ja ommad lojuksed ka ennesega ärrawima, et saaksid wahhest Jehowa tenida, nenda kui neil se nou olli olnud. Nendasammoti käisid selle Ma rahwas ka Israeli peäle, et nemmad neid agga piddid ussinaste ärrasaatma, sest nemmad kartsid, et nemmad keik piddid ärrasurrema; nemmad jätsid sepärrast ka keik hõbe- ja kuld-riistad ja rided nis Israeli-

rahwas nende käest kaenuks wotnud, keik nende kätte.

Israeli-rahwas läksid siis nikohhe ni kure ruttoga sealt ärra, et nemmad piddid omma taignat enne kui se läinud hapnema, nenda hapnematta ennesega tee peale wotma. Kuus sadda tuhhat meeste-rahwast olli neid, kes siis sedda wisi ärraläksid, itma weel need naesed, lapsed ja paljo muud rahwast mis ep olle arwatud, mis ka ärratullid. Nenda kui Jummal jo essite käskнud sedda Pasapühha piddada, nenda tulli se weel siñna jure, et se piddi petama hapnematta leibadega, sepärrast et nemmad piddid essite hapnematta leiba tee peäl söma. Selle d mällestusseks piddid nemmad sedda teggema, nendasammoti ka sedda, et keik essimesed poeg-lapsed ja lojuste essimesed suggu piddid Jehowale pühhitsetud ollema.

Kui

Kui nüüd Waras Israeli-rahwast olli lasknud ärraminna, siis ei saatnud Jummal neid mitte otsekohhe sedda teed Wilistide maalt läbbi, et kui taplus piddi tullema, nemmad mitte taggasi jälle Egiptusse-male ei lähhäks, sepärrast wiis ta neid kõrkiatte merre pole (mis muido punaseks merreks hütakse) sedda kõrwe teed. Ärraminnes wottis Moses Joseppi surno-luud ennesega. Nenda ollid rahwas nüüd tee peäl. Jehowa isse olli neid juhhatamas ja käis nende eel päwa aeges pilwe-sambas ja ö aeges tulle-sambas walget neile teggemas, et nemmad öd ja päwad moistsid käia. Sai nüüd rahwas seie tee peäle sanud, siis hakkas Waras sedda kahhetsema, et ta neid olli lasknud ärraminna; omma südname kangusse pärrast wottis ta kätte ja aias neid omma sõa-wäega tagga. Kui sest Israeli-

rahwale suur kartus tulli, sest nemmad näggid, kuida Egiptusse-rahwas nende järrele tullid, siis kissendasid nemmad Jehowa pole, ja Mosesse wasto hakkasid nemmad nurrisema, et ta neid sealt maalt ärrasaatnud; temma ütles agga nende wasto: Ärge kartke, jäge agga seisma ja wadage sedda ärrapeästmist mis Jummal tänna teile sadab, ta wottab isse teie eest söddida, ja teie peate wait seisma. Et ei piddand ka nitte kartma, siis tulli Jummala Ingel, kes enne Israeli leri eel olli käinud, sinna tahha, ja pilwe sammas tulli ka seisma Israeli ja Egiptusse-rahwa wahhele, et teine ei woinud teise jure sada, ommeti olli walge Israeli-rahwal, ja pimme Egiptusse-rahwal.

Moses hakkas siis Jummala käskmisse peal omma kät merre ülle keppiga wälja sirrutama, siis satis Jummal sedda merd nenda

nenda ärraminnema, et ta kuiwaks sai, nenda et rahwas kuiwe jallo läbbi peästsid; merri seisis siis kui müür parremal ja pahhemal polel. Kui Egiptusse-rahwas sedda näggid, siis läksid nemmad ka sedda teed; agga kui nemmad kesket merd said hoostega, söa-wankrittega ja rüütlittega, siis tulli pilwe samba seest hirm nende peale, wankritte rattad läksid alt ärra, et nemmad ei teädnud, kuhho nemmad piddid minnema; nemmad hakkasid ärra pöggenema, agga ei sanud eddasi, sest Jehowa käskis Mosest kät sirrutada merre ülle; sai ta sedda teinud, siis hakkas wessi kangeste jooksma ja tulli taggasi Egiptusse rahwa wäe peale, et need keik senna merresse ärrauppusid. Nenda peästis suur Jummal sel päwal Israeli-rahwast Egiptusse-rahwa käest.

Kui Israeli-rahwas sedda immet said

näinud, siis wotsid nemmad Jehowa karta, nemmad usksid Jummalat ja ta sullast Mosest. Sesamma hakkas Israeli meestega se heateggemisse eest Jummalat tännama ja ühhe kitusse loo laulma; nendasammoti teggi ka Mirjam Aaroni ödde naeste-rahwaga; nenda kui meeste-rahwas hakkasid laulma, nenda wastasid jälle naeste-rahwas.

Siit merre ärest läksid nemmad ärra ja käisid ikka peal, sennikui nemmad said Suri kõrbe. Kui neil seal ep olnud wet, siis hakkasid nemmad Mosesse wasto nurrisema; nemmad taplesid jua, ja Jummal satis neile sedda ka. Ikka nemmad hakkasid nurrisema, ni mitto korda kui neile pissut kiusatust tulli; nenda hakkasid nemmad seddasamma ka teggema lihha ja leiwa pärrast, agga Jummal satis sedda neile warsi; weel selsammal päwal

õhto

õhto pool sesuggused linnud mis Selawilinnuks hüti, needsammad tullid levi jure ja lasksid ennast senna mahha ni rohkeste, et nemmad sedda leri öiete piddid katma; Teisel hommikul olli ka ümber leri kord kastet ehk halla maas, mis rahwale piddi ollema leiwaks, tanguks ja igga roaks, nenda kui nende südda ial kutsus: se sündis keta ja küpsetada, maggus ta ikka olli. Siin Sinni kõrbes hakkas Jummal esimest korda taewast sedda leiba andma, ja andis pärrast sedda iggapäpa, ei se seisnudke ennam kui ühheks päwaks; sepärrast käskis Jummal ka rahwast ei mitte ennam sedda wõtta, kui agga ni paljo, kui iggamehhele piddi tarwis minnema ühhe päwa söma-aiaks. Need kes ahned ja Jummalat ei usknud, wotsid ennam kui nende kohhus olli wotta, ei need sanud ommeti mitte ennam kui teised, kes

ni

ni palio wotsid kui kástud; sai se úmber moódetud, siis olli úks moót iggaúhhel; need kes middagi sest teiseks páwaks úllejátsid, need said sedda náhha, et se olli ussa táis ja lehkas; agga mis nemmad kuendomal náddala páwal koggusid ka teiseks hingamisse páwaks kahhewórra, ei láinud se lehkama egga siggind seal sees ussa. Se olli se hea leib se Manna, mis Israeli-rahwas hakkasid Mannaks hüüdma, mis nemmad nellikümmend aastat kórbes sóid tee peál Kanaani-ma pole, senni kui nemmad siñna male said.

Tullewal aastal/ kui ello-kord on/ ennam.

Enne-

Enne-

Ärrakulutaminne

selle

1736. aasta peále párrast Kristusse sündimist.

Neljast aasta aiast ning nende kätte-tullemissest.

Talwest.

TAlwe hakkab/kui meil on keigelühhem pääw/ se on jo sündinud 11mal Joulo-ku päwal minnewal aastal. Neäri-ku toob wahhest pehmed ilmad/párrast kanged tuled ehk/ja wiimseks jälle head ilmad. Küünla-kuul piddi ilm heitlik ollema/ puhho külmetab/ puhho saab wihma/ wimaks tulleb hea ilm. Paasto-ku piddi nisammoti wahhest ollema.

Kewwadest.

Kewwade hakkab 9mal Paasto-ku päwal. Jürri-ku piddi andma siggitawad ilmad soja wihma-

wihmaga. Leht-ku on wägga heitlik willo tule ja wihmaga. Jani-kuul töotakse soe ja kuiw ilm/ pärrast koue mürristaminne rahhega ja wimaks tuiso ilm.

Suist.

Sui tulleb kätte 10mal Jani-ku päwal. Heina-kuul tulleb wahhest head ja pallawad ilmad walgolömissega/ wimaks wihma-saddo. Leikusse-kuul on wahhest ilm summes/ pärrast kül ikka heitlik. Mihkli-kuul saab willo tuul ja märjad ilmad/ pärrast pissut soja ilma uddoga.

Süggisest.

Süggise hakkab 11mal Mihkli-ku päwal. Roja-ku on essite soe ja selge/ pärrast tuisone ja willo ilm/ wimaks on heitlik. Talwe-ku annab ehk pehme ja pilwise ilma/ pärrast külmetab ja lund saab. Joulo-ku piddi jäma külmetama/ tuiso ja uddoga/ pärrast hästi külm.

Päilikko ja Ku pimmedaks-minnemistest.

Sel aastal lähhäb kül päike nellikord pimmedaks/ agga siin maal ei sedda sa mitte näh[illegible] Ku agga süakse kakskord ärra koggone: Essimes sel korral sünnib se 15mal Paasto-ku päwal pä-